

feedback

Nieuwsbrief van het Productschap Diervoeder - maart 2004

Onafhankelijke certificatie loopt goed

Onder het motto 'de markt kan zijn werk gaan doen' kwam op 1 juli 2003 de certificering voor de GMP-regeling diervoedersector van het Productschap Diervoeder in handen van onafhankelijke instellingen. Inmiddels is een groot aantal instellingen en auditoren geaccepteerd. Zowel in binnen- als buitenland.

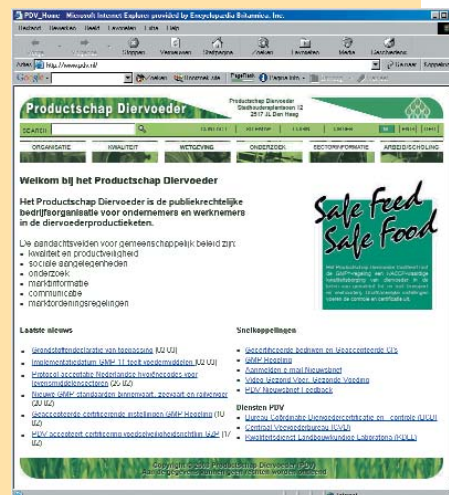
Het diervoederbedrijfsleven besloot vorig jaar certificering en controle voortaan te laten uitvoeren door certificatie-instellingen (CI's). De sector wilde een scheiding hebben tussen beleid en uitvoering van de diervoeder-certificatie en -controle. Het Productschap Diervoeder (PDV) is verantwoordelijk voor het beleid. Via het Bureau Coördinatie Diervoeder-certificatie en

-controle (BCD) is het PDV bovendien verantwoordelijk voor de coördinatie, harmonisatie, acceptatie en aansturing van de certificatie-instellingen. De onafhankelijke certificering via CI's loopt volgens schema. Op dit moment zijn er in Nederland 14 onafhankelijke certificerende instellingen geaccepteerd. Ook buitenlandse CI's moeten voldoen aan de voorwaarden van het BCD. In Duitsland zijn 13 certificerende instellingen geaccepteerd. Verder zijn er geaccepteerde CI's in Denemarken, Frankrijk, Ierland, Finland en Indonesië. Het BCD traint auditoren van de CI's in de specifieke aandachtspunten van GMP. De auditoren hebben al ervaring met het certificeren van andere kwaliteitssystemen. Dankzij de onafhankelijke certificering kan GMP-certificering gecombineerd worden met de andere kwaliteitssystemen. Nederland kent bijna 100 geaccepteerde auditoren, Duitsland 65, Noord- en Zuid-Amerika 25 en Azië 15.

PDV-website scoort hoge ogen

De vernieuwde website van het Productschap Diervoeder (www.pdv.nl) wordt goed ontvangen. Dit blijkt uit een kwaliteitsonderzoek naar de digitale overheid, de *Kwaliteitsmonitor Overheidswebsites 2003*. De PDV-site eindigde op de tweede plaats in de categorie publiekrechtelijke bedrijfsorganisaties. Daarmee is het de hoogst genoteerde van alle productschappen.

De Kwaliteitsmonitor kijkt naar gebruiksvriendelijkheid, algemene informatie en interactiviteit, bestuurlijke informatie en dienstverlening. De site scoorde vooral goed op algemene informatie en interactiviteit en bestuurlijke informatie. Dit komt wellicht mede doordat de website actuele en volledige informatie biedt. Zo kwam in mei 2003 bijvoorbeeld de volledige GMP-regeling op de site te staan. De PDV-site trok in 2003 per dag gemiddeld 800 bezoekers.

PDV biedt opleidingsplan

Kennis is kwaliteit

De GMP+-regeling bevat ook voorschriften voor scholing van medewerkers. Het doel is kennis en vaardigheden van personeel op voldoende hoog niveau te brengen, waardoor werkzaamheden optimaal worden uitgevoerd en diervoederkwaliteit wordt verbeterd. Het PDV biedt bedrijven de helpende hand bij het invullen van de opleidingsbehoefte.

Volgens de GMP+-regeling zijn gecertificeerde bedrijven ervoor verantwoordelijk dat het personeel zich bewust is van kwaliteit en veiligheid van diervoeders. Bovendien moet het

personeel genoeg kennis hebben om die veiligheid in praktijk te brengen. Bedrijven moeten verder ervaring, vaardigheden en (benodigde) opleidingen van medewerkers registreren en

vervolg op pagina 2

GMP-standaard voordeel voor petfoodindustrie

Eind vorig jaar is de GMP-standaard vastgesteld voor bedrijven die voeders voor huisdieren produceren of verhandelen. John Williams, van de Nederlandse Voedingsindustrie Gezelschapsdieren, legt uit waarom de petfoodindustrie heeft gekozen voor dit kwaliteitborgingssysteem.

John Williams is kwaliteitsmanager bij Nestlé-Purina en heeft zitting in de Nederlandse Voedingsindustrie Gezelschapsdieren (NVG). Namens de NVG is hij afgevaardigde voor FEDIAF, de Europese brancheorganisatie van petfoodfabrikanten. Volgens hem heeft de keuze voor het GMP+-systeem te maken met het implementeren van de FEDIAF-code, de Europese standaard om veiligheid en kwaliteit van petfood te garanderen. Het witboek voedselveiligheid dat de EU indertijd uitbracht was aanleiding tot het opstellen van deze code. De invulling van de code wordt overgelaten aan de nationale brancheorganisaties in de lidstaten zelf. De nationale standaard mag echter niet te veel afwijken van de Europese. De FEDIAF-code blijft als paraplu fungeren. Omdat GMP+ een goed imago heeft opgebouwd binnen de petfoodsector en grote overeenkomsten blijkt te hebben met de FEDIAF-code, is voor aansluiting hierbij gekozen. "Het grote voordeel is dat via GMP+ certificatie voor

John Williams

de FEDIAF-code mogelijk is. Dat ontbreekt nu nog in de Europese petfoodcode. Ik verwacht ook dat de certificeringsmogelijkheid voordeel oplevert bij de controlerende instanties en dat het de Nederlandse petfoodsector een goed imago geeft", aldus Williams.

Voordelen

Met die voordelen verwacht de kwaliteitsmanager dat veel van de zeventenveertig petfoodbedrijven overschakelen op de GMP+-standaard. Williams: "Er werken nu slechts enkele Nederlandse bedrijven volgens de GMP+-standaard voor de mengvoederindustrie. Die stappen over op GMP+ voor petfood. Door als NVG de voordelen te onderstrepen, worden dat er zeker meer. De petfoodindustrie is reeds langere tijd bezig kwaliteit te borgen via systemen. Zij verwerkt voor een groot deel dezelfde grondstoffen als de mengvoederindustrie, maar zet haar producten af via de kanalen die ook de levensmiddelenindustrie gebruikt. Dit was noodzaak om dezelfde systemen te implementeren." Volgens Williams is de industrie met kwaliteitsborging al op de goede weg. "De diervoederindustrie zit nu op minimaal hetzelfde niveau als de levensmiddelenindustrie. Deze sector heeft een grote inhaalslag gemaakt op dit gebied. Mede dankzij de inspanningen van het Productschap Diervoeder, dat ook heeft geholpen bij de aansluiting van de petfoodsector bij GMP+. Het productschap heeft sturing gegeven en gezorgd voor inhoudelijke aansluiting

tussen de FEDIAF-code en GMP+. Zonder het PDV was gecertificeerde en controleerbare kwaliteit en veiligheid binnen de petfood zeker later tot stand gekomen. Het verdient een groot compliment voor zijn inspanningen."

vervolg van pagina 1

Kennis is kwaliteit

op peil houden. De certificerende instellingen controleren of dit gebeurt. Niet voldoen aan de GMP-opleidingsvoorschriften kan uiteindelijk leiden tot opschorting. Met een opleidingsplan ondersteunt het Productschap Diervoeder bedrijven bij het vergroten van kennis en bewustzijn van personeel. Hulpmiddelen daarbij zijn een scholingsconsulent en een bedrijfsopleidingsplan. Per 1 juli 2003 is Karline Timmermans de nieuwe scholingsconsulent. Zij helpt bedrijven bij het inventariseren welke kennis en vaardigheden - per medewerker - nodig zijn. Op grond daarvan zoekt of ontwikkelt zij een passende opleiding. Het opleidingsplan is een overzicht van de opleidingsbehoeften en biedt hierbij passende oplossingen. In de opleidingschecklist staat per opleidingsbehoefte een passende opleiding. Meer informatie is te vinden op www.pdv.nl onder de button arbeid/scholing.

Op weg naar

De impact van de recente dierziekecrisis heeft eens te meer benadrukt welke vitale rol de veehouderij speelt op het gebied van voedselveiligheid. De prioriteit voor alle partners in de voedselketen is voedselveiligheid; hierbij speelt traceerbaarheid een sleutelrol.

De eerste stap die producenten in de voedingsindustrie op dit vlak hebben gezet was aan hun toeleveranciers uitleggen waarom het nodig is dat men voldoet aan de door de markt en wetgeving ingegeven eisen aan de veiligheid van diervoeding en van levensmiddelen voor menselijke consumptie.

Er is nu een grotere mate van consensus bereikt over het feit dat het implementeren van kwaliteitsborgingssystemen in de volledige waardeketen voor diervoeding en dierlijke producten een fundamentele eis is voor alle partners in de voedselketen. Deze aanpak is de belangrijkste drijfveer achter het actieplan van de levensmiddelenindustrie om de veiligheid van diervoeder te waarborgen. FEAC en de lidorganisaties hebben flink geïnvesteerd in een risicoanalyse van de grondstoffen en in het

Hugo Stam, directeur Cefetra:

"Internationale kwaliteitsborging op hoog niveau"

De kwaliteitsborging van voedermiddelen gebeurt nu wereldwijd. Dat was zo'n vijftien jaar geleden wel anders. De borging in het buitenland wordt steeds beter georganiseerd. Logisch, aangezien de vraag naar kwaliteits- en veiligheidsborging groter wordt, ook in het buitenland.

Hugo Stam heeft de opkomst van internationale borging van nabij meegemaakt. Stam is algemeen directeur van Cefetra, een onderneming die op Europees niveau actief is als leverancier van veevoedergrondstoffen aan de mengvoederindustrie. "Het begon in 1988. Toen handelde een groot aantal bedrijven in diervoedergrondstoffen. De kwaliteit van de leveringen bestond voornamelijk op papier. Daarop stond dat de kwaliteit voldeed aan nutritio-

nele normen. Er werd echter nauwelijks gecontroleerd. Van certificering en voedselveiligheid was geen sprake." Binnen Cefetra bestond de toenemende behoefte strenger te kijken naar het originele product. Andere bedrijven volgden al snel en hiermee werd de basis gelegd voor borging verderop in de keten. Zowel grondstoffen als het logistieke proces moeten nu voldoen aan de gestelde eisen. Geleidelijk werd ook tracking en

Hugo Stam

tracing belangrijk en nu wordt alleen nog maar gehandeld met producenten die inzichtelijk kunnen maken waar het product vandaan komt en hoe het geproduceerd is.

Wereldwijde navolging GMP

Van Finland tot Argentinië en van Amerika tot Pakistan. Over de hele wereld wordt de kwaliteit van diervoeders die aan Nederland worden geleverd nauwkeurig in de gaten gehouden. Medio 2003 bleek uit een inventarisatie door het Productschap Diervoeder dat, verdeeld over 37 landen, ruim 4.000 bedrijfslocaties GMP-gecertificeerd zijn of een GMP-gelijkwaardig systeem hanteren. Nederland spant de kroon met 2.043 bedrijfslocaties. Hierna komen Duitsland (1.232), België (258), Verenigde Staten (142) en Brazilië (91). Ook landen als Indonesië, Thailand, Bolivia, China en de Oekraïne passen de GMP-normen toe. Binnen de Europese Unie zijn de GMP-erkende bedrijven vooral producenten van (meng)voeders. Daarbuiten gaat het voornamelijk om grondstoffenleveranciers.

Impuls

De term voedselveiligheid kreeg binnen de internationale grondstoffenhandel vanaf 1999 steeds meer aandacht als gevolg van maatschappelijke discussies rond thema's als BSE, dioxine en MPA. Volgens Stam kreeg het veiligheidsdenken een enorme impuls met de introductie van de GMP-regeling en

vervolg op pagina 4

één Europese norm

implementeren van de principes van HACCP op alle vlakken van het productie- en distributieproces van diervoeder.

De Europese Commissie heeft de waarde van deze aanpak onderschreven in de nieuwe tekst over diervoederhygiëne, die de Commissie in april 2003 heeft aangenomen. In deze tekst wordt het algemene juridische kader vastgelegd voor traceerbaarheid in de diervoederketen conform de EU-wetgeving inzake voedselveiligheid. Dit wordt ook weerspiegeld in het concept voor de CODEX-gedragscode voor diervoeder. De commissie zal ook de ontwikkeling van een vrijwillige gedragscode in de diervoederketen aanmoedigen en FEFAC kan dit initiatief alleen maar toejuichen.

Terug naar het veiligheidsactieplan van FEFAC. In 1998 stelde FEFAC het eerste pakket richtlijnen op voor het implementeren van een nationale gedragscode voor de productie van mengvoeders. Het toepassen van de HACCP-principes als basis voor dit kwaliteitsborgingssysteem werd in 2001 geïntroduceerd. Momenteel hebben negen lidorganisaties nationale gedragscodes ontwikkeld en zijn er nog drie codes in de maak. Deze ontwikkeling heeft geleid tot de noodzaak een onafhankelijk benchmarkonderzoek uit te voeren om meer inzicht te krijgen in de huidige status van kwaliteitsborging in de Europese mengvoederbranche. Het doel van deze exercitie was wederzijdse erkenning bewerkstelligen van de nationale codes, om uiteindelijk samen met andere partners in de keten van toeleveranciers een nieuwe Europese Diervoedernorm te ontwikkelen.

Het benchmarkonderzoek is eind 2002 door SGS uitgevoerd en de resultaten ervan zijn in februari 2003 voorgelegd aan het bestuur van FEFAC. Het mandaat van het bestuur was het opstellen van een stappenplan met daarop de belangrijkste stappen die genomen moeten worden, om tot een harmonisatie te komen van de nationale codes met betrekking tot de belangrijkste veiligheidscriteria. Het uiteindelijke doel is dat de totale Europese diervoederindustrie al vóór de deadline van 1 januari 2005 voorbereid moet zijn op de Europese Algemene Levensmiddelenwet en klaar moet zijn om deze te implementeren. Deze wet brengt belangrijke verantwoordelijkheden voor voedsel- en diervoederveiligheid met zich mee voor de desbetreffende zakelijke spelers.

FEFAC heeft inmiddels ook gesprekken aangeknoopt met de partners die direct na onze branche komen in de waardeketen voor dierproducten om met hen ideeën uit te wisselen over de implementatie van kwaliteitsborgingssystemen op Europees niveau. Dit toont nogmaals aan hoeveel waarde FEFAC hecht aan samenwerking met de partners in de voedselketen. Het doel van deze discussies is uiteindelijk een naadloos systeem te realiseren van sector-specifieke kwaliteitsborgingssystemen dat de totale diervoederproductieketen op Europees niveau afdekt.

Bob Armstrong

vice-voorzitter van FEFAC en leider van het benchmarkinitiatief. FEFAC is de Europese federatie van diervoederproducenten.

Dr. Hittel van Muskator-Werke over GMP en Q&S:

“Eén internationale standaard nodig”

In navolging van Nederland, passen wereldwijd inmiddels enkele duizenden diervoederbedrijven GMP of een hieraan gelijkwaardig kwaliteitsborgingssysteem toe. Binnen de Europese Unie gaat het vooral om producenten van (meng)voeders. Elders in de wereld betreft het voornamelijk leveranciers van diervoedergrondstoffen aan GMP-gecertificeerde handelaren en producenten in Nederland, België en Duitsland. Een van deze Duitse producenten is Muskator-Werke.

Waarom heeft u voor GMP+ gekozen?
“GMP+ is zeer belangrijk voor ons. Het is voorwaarde om aan varkenshouderijbedrijven in Nederland diervoeder te

kunnen leveren! GMP+ onderscheidt zich van het Duitse kwaliteitssysteem Qualität & Sicherheit in die zin dat bij Q&S een concretere zelfcontrole voor

vervolg van pagina 3

“Internationale kwaliteitsborging op hoog niveau”

de latere uitbreiding hiervan met HACCP. Ook in de grondstoffenhandel. Het kwaliteitsbesef in regio's bleek echter te verschillen. In Noord- en Zuid-Amerika kwam het kwaliteitsbesef vrij snel en zagen de voornamelijk grote bedrijven de nut en noodzaak van borging in. In het Verre Oosten

nam het dit proces meer tijd in beslag. Verder was en is er een verschil tussen industriële producten en granen, zaden en peulvruchten wat betreft risico's en risicoanalyse. Bij industriële producten ziet een leverancier er zelf op toe dat de in- en uitgaande stroom geborgd is. Hij toetst het hele proces op de kritische controlepunten en voldoet daarmee aan de eisen gesteld onder GMP en HACCP.

Dynamisch

Voor de granen, zaden en peulvruchten was en is de situatie anders. Stam: “Neem Oost-Europa, daar is bijvoorbeeld nog niet iedereen GMP-gecertificeerd en is het moeilijk het voortraject helemaal in beeld te krijgen. Graan uit de Oekraïne kan niet altijd geborgd worden tot aan de boer. Dan moet de grondstof dus in het tussentraject gecontroleerd worden

op GMP+-niveau. Dit gebeurt door in de Oekraïne, in de exporthaven, de grondstoffen te analyseren en scannen volgens vooraf vastgestelde protocollen.”

Internationale borging van voedermiddelen zit inmiddels op een hoog niveau en Stam is daar tevreden over. “De kwaliteitseisen bij de borging van grondstoffen zijn dynamisch en er moet steeds weer gelet worden op nieuwe ontwikkelingen. Vertrouwen is goed, controle is beter. Niettemin gaat het goed met de internationale borging van grondstoffen. We zitten op een zeer hoog en daarmee acceptabel niveau.”

Dr. Jürgen Hittel is hoofd afdeling productontwikkeling en expeditie van Muskator-Werke GmbH in Düsseldorf.

Muskator-Werke is een van de tien grootste mengvoederproducenten van Duitsland. Het bedrijf produceert ongeveer 550.000 ton diervoeder op jaarbasis. In de fabrieken in Mannheim, Riesa, Deggendorf en Bamberg en in de hoofdvestiging Düsseldorf werken 250 mensen.

niet-gewenste stoffen bestaat en het systeem de gehele keten van waardecreatie omvat.

Wij produceren al meer dan negentig jaar diervoeder en we zijn tot op heden nog nooit in een diervoederschandaal verwickeld geweest. Daar zijn we trots op. Jaarlijks controleren we op 25.000 afzonderlijke stoffen in grondstoffen. We controleren de grondstoffen bijvoorbeeld op dierlijke bestanddelen en stoffen als mycotoxine. We kijken onder meer ook naar PCB en dioxine. We laten geïmporteerde grondstoffen bij aankomst in Rotterdam door een onafhankelijk laboratorium controleren. Leveranciers in de EU controleren we aan de hand van hun eigen kwaliteitsmanagementsystemen in hun productie-eenheden.”

Hoe ziet u de internationale samenwerking in kwaliteitsaangelegenheden?

“De gesprekken met Q&S zijn gaande. Overeenstemming over één internationale standaard is absoluut nodig. Daartoe moet aan basiscriteria voldaan worden, zoals zelfcontrole op relevante zekerheidsparameters, objectieve controles, sanctiemaatregelen en uniforme checklists. Criteria moeten objectief ingeschat en beoordeeld worden. De hoogste prioriteit heeft de wederzijdse erkenning. Het belangrijkste is dat we de risico's onder controle krijgen.”

**Safe Feed
Safe Food**

Het Productschap Diervoeder faciliteert met de GMP+-regeling een HACCP-waardige kwaliteitsborging van diervoeder in de keten van grondstof tot en met transport en veehouderij. Onafhankelijke instellingen voeren de controle en certificatie uit.

Feedback is een uitgave van het Productschap Diervoeder voor ondernemingen en organisaties in de keten van feed tot food.

Redactie: Productschap Diervoeder, PRLT food & agribusiness communicatie

Vormgeving: Vincent Schepman

Fotografie: Hans Dijkstra, Fotostudio G.J. Vlekke

Druk: Joh. Enschedé Amsterdam

ISSN: 1572-5243

Productschap Diervoeder

Postbus 29739
2502 LS Den Haag
T +31(0)70 370 85 03
F +31(0)70 370 82 90
E pdv@hpa.agro.nl
www.pdv.nl